

Pe lângă tinerii mai înainte amintiți îi mai numesc pe Florin Piersic, pe Cosma Brașoveanu, pe Marga Anghelescu. Secretul meu pedagogic cred că rezidă în faptul că nu merg pe aplicarea unei metode rigide, ci caut atâtea metode cu cîți oameni am de-a face. Încerc să descopăr și să dezvolt însușirile specifice ale unuia sau altuia dintre interpreții mei. Actorii trebuie să știe în mod precis ce vrea regizorul de la ei într-un text, dar regizorul nu trebuie să le dea actorilor mură în gură, soluții gata fabricate, ci să dezvolte în repetiții ceea ce aduc actorii viu și interesant pentru rolurile lor.

La fiecare formație teatrală cată să-și dea concursul regizori care să se lege organic de componența formației respective. *Regizorul și trupa lui* constituie un dezlăsat permanent al meu, ca și de altfel al tuturor colegilor mei. De asemenea, legărea strînsă a activității teatrului de cerințele publicului.

Cea mai frumoasă și emoționantă seară de teatru din viața mea a fost întîlnirea dintre interpreții spectacolului *Minerii* de la Cluj și minerii de la Șorecari. Am simțit atunci, în acea fierbinte și emoționantă legătură dintre public și scenă, ce înseamnă cu adevărat prețuirea muncii artistice. Ar trebui păstrată acea bună tradiție a contactului nostru viu cu oamenii și viața, cu realitatea.

LIVIU CIULEI

Caracterul propriu al spectacolului românesc modern

În ultimul moment, înainte de închiderea numărului, am primit de la Göttingen — unde monta Cum vă place de Shakespeare — răspunsul sumar, telegrafic formulat, al regizorului Liviu Ciulei la colocvul nostru. Iată-l:

Cele mai importante cîștiguri ale celor douăzeci de ani:

a. Realizarea unei vieți teatrale intense, de înaltă ținută (consider actualmente arta scenică românească ajunsă la un punct mai înaintat decît celelalte arte ale noastre și

La lectura piesei „Copiii soarelui” de Maxim Gorki — Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” —, regizorii Liviu Ciulei și Lucian Pintilie, alături de interpreți

ca atare, deosebit de importantă în valorile ei, în raport cu manifestările teatrale din alte țări); obținerea unui pregnant *caracter propriu* în spectacolul românesc modern.

b. Valorificarea largă a unor mari talente de actori, regizori și scenografi. Condiția care a favorizat această dezvoltare: în noul climat moral al teatrului, celor trei componente fundamentale ale artei scenice li s-a acordat posibilitatea de a aborda teme majore la o scară imposibilă în trecut, imposibilă de cele mai multe ori și astăzi pe nenumărate scene ale lumii.

c. Căutarea unui spirit de ansamblu în care să se poată consolida ceea ce s-a realizat până astăzi.

d. Existența unei continuități între realizările de prim ordin ale înaintașilor spectacolului românesc, lucrările de astăzi ale profesioniștilor scenei și gesturile de afirmare a talentelor noi din tînăra generație; continuitate ce nu înseamnă repetare, ci înaintare, ducere mai departe, dezvoltare plină de diversitate.

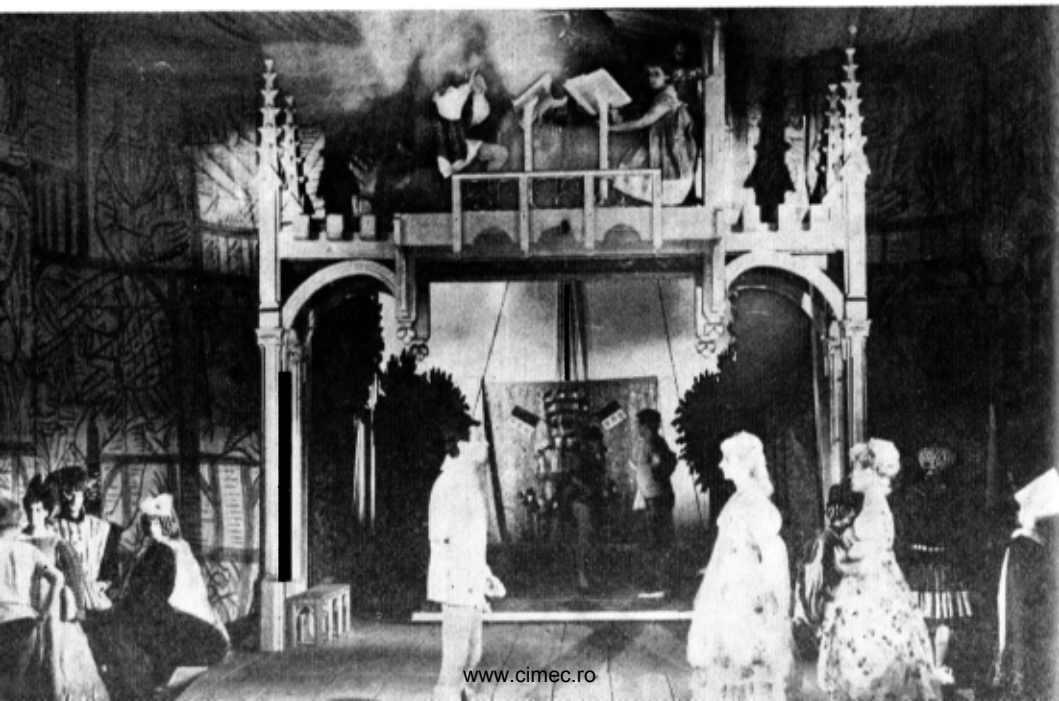
e. Realizarea primilor pași, a primelor eforturi pentru difuzarea culturii teatrale românești în lume, schițarea primelor acțiuni necesare pentru ca ansamblul creației noastre de spectacol să-și legifereze mondial poziția în contextul cultural internațional.

Ce mi se pare cu deosebire important de aici înainte :

a. Perseverența în obținerea unei calități din ce în ce mai înalte, mai deplin profesionale, mai profund intelectuale, cu grija de a feri teatrul românesc de anchi-lozare profesională, de rigiditate intelectuală, cu grija de a-l remodela permanent după pulsul vieții, urmărind sensibil dialectica mișcărilor tuturor proceselor de existență ale societății și ale individului.

b. Crearea din timp și la timp a tuturor condițiilor necesare pentru a asigura și a sprijini împlinirea acestor deziderate. Modelarea permanentă a condițiilor administra-

„Cum vă place“ de Shakespeare, pe scena Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra“, în regia lui Liviu Ciulei. Moment din spectacol

Scenă din „Moartea lui Danton” de Georg Büchner, în regia lui Liviu Ciulei (Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”)

tive în funcție de cerințele vii ale creației. Dezvoltarea continuă, atât artistică, a colectivelor, cât și organizatoric-administrativă a condițiilor de muncă. De aceea — dezvoltarea și profesionalizarea nu numai artistică, dar și organizatorică și tehnică a teatrului românesc. Organizarea și tehnica sînt domenii în care, față de alte instituții de cultură și alte domenii de muncă, în general, teatrul nostru a rămas mult în urmă, printre altele și pentru că în această direcție i s-a acordat mult mai puțin sprijin.

c. Grija ca teatrul românesc să capete o reflectare echivalentă în presă, în critică și teorie; literatura despre teatru are răspunderea foarte mare, și pe care încă n-o acoperă, de a explica și a populariza realizările creatorilor, consemnînd pentru viitor mersul real al gândirii și practicii creatoare, într-o oglindire cit mai fidelă.

d. Obținerea locului de drept pe care mișcarea teatrală românească trebuie să-l ocupe în contextul teatrului mondial. Propagarea ideilor și realizărilor noastre teatrale, popularizarea lor la un nivel demn de valorile noastre prin: difuzarea organizată, continuă a informațiilor; permanenta prezență în aria publicisticii teatrale internaționale a unui bogat material informativ și critic despre teatrul nostru, material difuzat atât centralizat cât și direct de diferite teatre; prezența activă și la timp repetată a celor mai bune realizări în cadrul festivalurilor internaționale și în turnee, prin acțiuni centralizate, prin acțiuni colective, inițiate de teatre, și prin acțiuni individuale ale creatorilor.

e. Dezvoltarea în paș cu viața scenei românești a acelei literaturi dramatice originale de mare valoare, fără de care spectacolul nostru nu poate atinge cea mai înaltă expresie a caracterului său propriu. Crearea tuturor condițiilor pentru ca această dezvoltare, atât de necesară, și despre care vorbim atât de mult, să depășească definitiv stadiul dezideratelor.